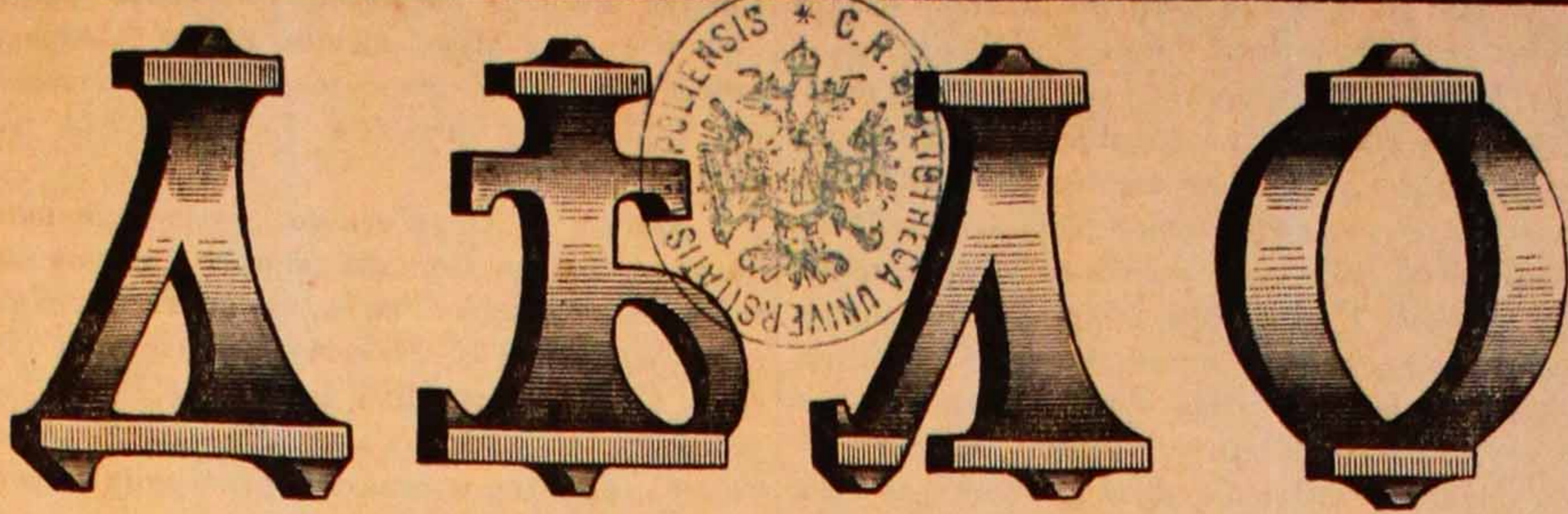

Выходить во Львовъ въ Вторникъ, Четверга и Суботы (крѣмъ русскихъ святъ) о 4-ой год. поход. Литер. додатокъ „Библиотекѣ найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кожного 15-го и послѣдняго дня кожного мѣсяца.

Предплатѣ на „Дѣло“ для Австріи: Для Россіи на цѣлый рокъ . . . 12 рр. на цѣлый рокъ . . . 12 рубл.

III. Читателѣвъ въ Россіи просимо мати на уважѣ, що въ вымовѣ $\eta = \text{ji}$, $\delta = \text{i}$, $\alpha = \text{i}$, и (въ серединѣ и на концѣ слѡвъ) y , и (на початку слѡвъ и по самогласныхъ) $= \text{i}$, δ (на початку слѡвъ) $= \text{vi}$.

Въ 1883 роцѣ выходитъ „Дѣло“ три разы на тыждень, що вторникъ, четверга и суботы. Условиа предплаты поданы на заголовнѣмъ листѣ. Тамже подана такожъ предплатна цѣна „Библиотекѣ найзнаменитѣйшихъ повѣстей“.

Голосъ закордонскихъ Поляковъ о русно-польскихъ отношеняхъ въ Галичинѣ.

(Конецъ.)

Дальше пишеше въ „Dziennik-u Roznaiski om“: „Головна причина невогды межнарочнои галицкихъ Русинѡвъ и Поляковъ має бѡльше характеръ соціалный, значитея, не трета глядаты еи въ антагонизмѣ національномъ. Такого антагонизму властиво не було нѣколи; мѡгъ бы днѣ хѣба съ часомъ выродитися именно черезъ продовжуванье теперѣшнихъ непорозумѣнъ. Давнѣйше походить той соціалный роздоръ въ природного антагонизму панциннаго хлопа до свого пана. Теперъ глядаты его треба переважно въ нуждѣ и пониженю одинокихъ впливовыхъ проводникѡвъ галицкои Руси, с. в. руского духовенства.“

Чи були такі національні роздоры й давнѣйше, въ те не входимо, хотѣя исторія лишила о тѡмъ богато безперечныхъ слѣдѡвъ; думаемо тѡлько, що кождому, кто теперъ бересе говорити о нашихъ справахъ, не годитея замыкати очою на той фактъ, що теперъ невогда національна естъ и не даесть ехсвати подѣ покрывку антагонизму соціалного. Такъ само намъ адаея, що й реченье позн. Поляковъ о рускомъ духовенствѣ естъ такожъ такою покрывкою для заслонена явищемъ частковымъ и соціалнымъ явища загального и національного.

Кривда руского народа не лежить въ нуждѣ и пониженю руского духовенства, — противно, нужда и пониженье руского духовенства выплывае въ загального покрывденя и упослѣдженя рускою народности. Дальше говоритея въ посланію: „Задачаю отжека сильнѣйшого польского элементу повинно бути — поднести соціално-товариской рѡвень руского духовенства, а се валежати буде лишь ѡтъ такту и здорового змыслу Поляковъ, — а побѡчь того поднести матеріалный станъ того духовенства. Въ розвязаню сего пытаня, въ части морального а въ части чысто матеріалного лежить подстава згоды обохъ народѡвъ и привернення щирыхъ взаимныхъ ѡтнѡшенъ. Такъ само належитъ намъ съ всякою готовостою починити всякій справедливый національный уступства.“

На се замѣтити мусимо, що и тутъ авторы посланія, не знаячи добре нашихъ обстаинъ, взяли цѣле пытанье не зъ того кѡнца, зъ якого треба було его взяти. Якъ бачимо, головну вагу поклали они на полѣшенье стану нашего духовенства, хотѣя и самі добре знаятъ, що н. пр. полѣшенье экономичного стану нашего духовенства валежитъ не выключно ѡтъ самыхъ Поляковъ, але ѡтъ рзды державной, где о то теперъ сильно стараются особливо чешскій, тирольскій и др. клерикалы. Такъ само помыляются познанскіи Поляки, думаючи, что черезъ само поднесенье экономичне и товариске руского духовенства полаготитея вже остаточнѡ руске пытанье. Намъ здаеся противно, що полѣшенье экономичного стану нашего духовенства поставитъ пытанье руске на нову дорогу, бо духовенство наше, выдѡбывши зъ дотеперѣшной экономичной и соціальной зависимости, съ бѡльшою силою и энергією зможе боронити правъ и державного становища рускою народности.

Въ противеньствѣ до галицкихъ шовинистичныхъ дневникѡвъ въ родѣ „Gazety Narod“ и „Czas-y“, котры при кождѡй случайности денунціюють вебхъ Русинѡвъ о „moskalofilstwo“ и „szuzpne“, авторы посланія протестують противъ подѡеваня такихъ стремлень цѣлому рускому народови и цѣлой руской интеллигенци.

Въ заключеню своего посланія авторы вкаують своимъ галицкимъ братьямъ, якъ повинный въ ближайшѡй хвилѣ поступати съ Русинами. „Нехай братья нашѣ въ Галичинѣ выступлять съ выше вказаною нами програмою; близькый выборы до сойму кравого подаюуть имъ дуже добрый случай. Не можна предѣти допустить, щобы въ цѣлого руского народа въ Галичинѣ не далося вынайти кѡлкынайдять чысто и благородно мыслячихъ людей съ ѡтповѣднымъ, бодай акымъ-такимъ образованьемъ, словомъ — русскихъ патриѡтѡвъ. Выдѡбути ихъ хочъ бы зъ землѣ, и тягнути ихъ до спѣльной выборчои акци и выоритувати ихъ на послѣдъ, и съ ними разомъ въ братній згоды працювати надъ довернемъ повышои програмы. Заклинаемо нашихъ братьевъ въ Галичинѣ, щобы ровпочали сильну акцію въ тѡмъ дусѣ.“

„Справдѣ мусѣлибъ мы бути духово слѣпными, колабъ при порядкованю нашихъ ѡтнѡшенъ до галицкои Руси не мали мы на оцѣ цѣлои Руси ѡтъ Чорного моря ажъ до Двины. Воскрешати тую Русь морально и матеріально, подготувати для неи лучшу будучность, котрой достойна, бо не безъ нашої вины теперъ она нещаслива, — се наша задача, выплывающа и зъ обовязку и зъ почутя власного нашего интересу. Если рѡжний племена славянскій не дѡйдутъ до зрозумѣня солидарности своихъ интересѡвъ, то нема для нихъ будучности, — утонуть або въ нѣмецкой пучинѣ, якъ потонули рѡднѣй братья мѣжь Лабѡю и Одрѡю, або въ Аксаковско-Катковскѡмъ панславизмѣ. Щѡ бѡльше, въ нашѡй згоды и въ тѣшѡй солидарности славянскихъ межиплеменныхъ интересѡвъ лежить навѣтъ одиноке средство — спасти великоруске племя, до котрого мы не чумѣмъ нѣякой ненависти и котре тѡлько въ союзѣ съ другими славянскими народами, опертѡмъ на засадѣ федерации и взаимного усанованя, може бути спасене для идеи и цивилизации славянскои.“

Перечитавши се посланіе, котрого головный

уступы мы ту дословно навели, кождый читатель ясно побачитъ, въ якъ многихъ и въ якъ важныхъ дѣлахъ (помимо помешихъ помылѡкъ) думки познанскихъ Поляковъ стоять въ суперечности съ поглядами и засадами нашихъ и пишучихъ и верховодячихъ шовинистѡвъ. Щѡ посланіе те не мусѣло бути для нихъ милѣ, яко знатъ, що ихъ повага у закордонскихъ ихъ братьевъ чимъ разъ бѡльше и безповоротно упадеа и що чимъ разъ бѡльше выступати противъ ихъ безпамятного упослѣдженя рускою народности, — сего докажемъ може мѣжь иншимъ бути й те, що зѡ вебхъ галицко-польскихъ дневникѡвъ тѡлько краковска „Nowa Reforma“ и львѡвскій „Dziennik polski“ перепечатали посланіе Познанцѣвъ безъ найменшой зъ свои стороны примѣтки, — а впрѡчѣмъ нѣ они нѣ жаденъ другій польскій журналъ анѣ одного словечка не екавали о тѡмъ такъ важномъ и цѣкавомъ голосѣ познанскихъ Поляковъ.

Р. S. Яко цѣкавый pendant до выше роабраного посланія Поляковъ познанскихъ помѣстивъ тойже Dziennik roznaiski въ 118 числѣ зъ д. 24 с. м. дописъ зъ Галичины о выборахъ до сойму кравого. Мы подаемо змѣстѣ той дописи, бо она характеризуетъ добре нашихъ Поляковъ и показуетъ намъ доочне, чѡго можемо надѣятися ѡтъ нашихъ Поляковъ и що значать вебъ ихъ бесѣды о згоды и униѣ съ Русинами. Львѡвскій корреспондентъ „Dz. Rozn.“ выкладае цѣлый планъ акци выборчои, радующися, що до будущого сойму войде богато „свѣжихъ“ силъ, позаякъ „Ромѡнъ Потоцкій буде выбраный зъ Бережанъ, другій Потоцкій зъ Камѣнки, одинъ Баденъ зъ ѡттамъ, другій Баденъ зъ ѡттамъ, третій Баденъ зъ ѡттамъ...“ однимъ словомъ „cała plejada świętych nazwisk!“ мѣжь котрыми рѡдѣленный буде нашъ край, немѡвь трущъ росекціонованный, безъ найменшого пытаня, чи хоче днѣ згодитися на ту секцію, чи нѣ. Правда, — догадуеся дальше корреспондентъ, — въ многихъ околицяхъ якъ Поляки такъ и Русины желаютъ выбору Русинѡвъ, згѡдливо для Польщѣ успѡбляемыхъ, щобы они въ соймѣ передъ цѣлымъ свѣтомъ засвѣдчили, що Поляки въ власнѡмъ интересѣ уважають конечнымъ подпирати элементъ малорускій яко антидотъ противъ панрусизму и що не вебъ Русины суть москвофилами.

Оглядъ словесной працѣ Русинѡвъ украинскихъ въ роцѣ 1882.

(Весна на нѣвъ словесной Украины. Недостача питомого дневникарства, словесного огнища и органичной працѣ. Выдана поетичныхъ и прозовыхъ творѡвъ въ р. 1882. Оповѣщенъ дальнихъ новыхъ выданъ. Научной працѣ закордонскихъ Русинѡвъ въ р. 1882 въ журналахъ росѣйскихъ. Киевскѡ Старина. Ѳдѣльно печатанъ научный працѣ. Выдана Украинцѣвъ въ Швайцаріи и Австріи. Свѣдомость национальнѡ украинской интеллигенци.)

Съ ѡтрадѣйшымъ сердцемъ приступаемо до огляду словесной працѣ зъ ульшого року нашихъ братѡвъ-Украинцѣвъ. Чорный хмары, що ѡтъ сумно памятного въ лѣтопислахъ просвѣты 1876 року, повисли на небосклонѣ украинскѡмъ и грѡзно засушили колѣса погѡдне украинске небо, починають мало по малу розотупатися и розсѡвѣтати. Прѣтѣхъ студеній вѣтеръ, що зъ того часу подуваа зъ далекои пѡвночи и зморозуваа вебъ нервѡшонки, якъ лишь поднялося на украинскѡй нѣвъ словесной, а милый леготъ що разъ теплѣйше вѣе, дробонкый лучъ благогатного сонца що разъ бѡльше продурають чорну мракъ а безрай стѣны доси засохлы и опустѣлы дышутъ уже милою волей свѣжихъ цѣтокъ словесныхъ. Запахло якъ разъ весной на Украинѣ, защебетали нашѣ жайворонки та соловейки, повзали бандурсты подѣ бренькѡтъ сумовитѡ кобыа виспѣвуютъ свои пѣснѣ, тутъ-тамъ оповѣдѣть розказуютъ по нашому про людске житье, гараздъ и недождѡ, дѣкѡ выступили середъ громады та ставѣ еи научаты вебъякихъ хосенныхъ вѣдомостей „и рѡбною мовѡю, якои она не чуе нѣ въ церкви, нѣ въ школѣ. Ажъ есь и давній добре намъ знакомый учитель нашѡй бувальщины началъ глаголати разумий рѣчи про те

Щѡ дѣлосъ въ свѣтѣ,

Чи правда, чи кривда И чѣмъ мы дѣти“ шкода лишь, що не нашѡя а пожиченоу у суида мовѡю. Такъ мимо волжкихъ трудностей и перенѡвъ розвиваея наша рѡдна словесность на Украинѣ, выпускае що разъ новы творы, и наче той твердый дубъ, хочъ пришибленный неразъ крѣпкимъ приморозкомъ позной весны, зновъ зеленеє свѣжими наростями, новою красшою надѣєю будучины, и ѡтрадѣйше намъ возѣтъ, що „Наша дума, наша пѣсня Не вмере не загине.“

Словесна праця нашихъ братѡвъ на Украинѣ не выдѣляея въ дневникарствѣ народномъ, котрого тамъ не має, бо анѣ „Зарѣ“, нѣ „Труда“, нѣ „Ѳдѣльного вѣстника“, хочъ они почагу обговорюють рускій народній справы, не можна назвати рускими дневниками, а „Киевскѡ Старина“, про котру дальше поговоримо, лишь дѣлякъ матеріалы этнографичный замѣшуе въ рускомъ языкѣ. Такимъ робѡмъ литературный силы закордонскои Руси не маютъ огнища, около котрого могла бы скупатися до спѣльной органичной працѣ словесной. Веѣ майже украинскій письменники трудятся кождый про себе, такъ оказати бы „потай миру“ (хочъ не зъ свѡси вины) такъ якъ и працѣ ихъ выхѡдять спорадично, то тутъ, то тамъ, середъ величаганого царства. Нѣяке товариство литературне не йде въ подмогу, не оживляе и не розвивае словесной працѣ закордонскихъ Русинѡвъ, окрѣмъ киевского товариства лѣтописца Нестѡра, котре съ великою пыльностою дѡбае про розясненье нашѡй бувальщины. Затихла такожъ праця киевского ѡдѣла географичного общества, нѣячана такимъ хорошимъ успѣхомъ въ выданыхъ драгоценныхъ матеріалѡвъ до украинской этнографіи, а стосы награжденныхъ новыхъ матеріалѡвъ до познаня украинско-руского языка,

краю и народу дожидаютъ поки що красшихъ часѡвъ. Нема такожъ нѣякихъ просвѣтныхъ товариствъ, котры бы народови, ѡтгородженѡму ѡтъ зрозумѣлой для него науки въ церкви и школѣ, подавали въ популярныхъ выданыхъ моральну науку и реальний вѣдомости потрѣбий въ житю щоденномъ.

Такъ поки-що годѣ тамъ думати про яку-небудъ органичну працю словесну; она може проявитися ѡдѣльными выданями литературными щирыхъ единичъ свѣдомыхъ народной самоѡтѣности. А всежь таки въ прикладѣ до р. 1881 бачимо въ ульшому роцѣ бѡльшій успѣхъ и живѣйшій рухъ на поли словесной працѣ закордонскихъ Русинѡвъ. Вже само повоневанье въ 2-ій, 3-ій и 4-тый разъ гдейкихъ украинскихъ недавно выданыхъ книжокъ показуе наглядно ихъ потребу, а зъ новыхъ зѡвѣмъ творѡвъ бачимо, якъ серьезно понимае украинскоа интеллигенція задачу питомѡй литературы.

Зъ поетичныхъ творѡвъ появились въ Киевѣ окрѣмъ Леонида Галбова „Байка“ (въ 3. выд.), Шевченковѡи „Катерины“ и „Перевѣдѣ“, перекаладу М. Старицкого „Байки по Крылову“ (2. выд.) такожъ новы книжки а именно: Олены Лѡбли (Косачевѡи) „Украинскимъ дѣтѣмъ“ перекалады зъ Лермонтова, Пушкина и Сиromѡмѣ, Збѡрнику поэзіи Щоголева (въ Харьковѣ). Зъ бѡльшихъ выданъ появился въ Киевѣ „Збѡрникъ творѡвъ“ М. Кропивницкого, славно звѣстного въ Галичинѣ и на Буковинѣ артиста драматичного и сѣвака. Въ тѡмъ збѡрникѡу замѣщанъ двѣ драмы „Дѣя серцю волю, заведе въ неволю“ и „Глятай“, драматичный картинны „Невольникъ“ и жартъ водевилъ „Помирляне“. П. М. Старицкій, одинъ зъ бѡльшихъ трудячихъ и заслуженныхъ писемениковъ украинскихъ, обдаривъ нашу небогату литературу

драматичну весьма гарнымъ и съ великою пыльностою спорудженымъ перекаладомъ 5-дѣвного трагедіи В. Шекспира „Гамлетъ“, принаѣ даньскій, съ прилогою прекрасной музыки М. Лисенки“ до сѣбу Офеліи. Лишаючи подрѡбну оцѣнку сихъ творѡвъ до особнои статьи замѣтимо лишь, що выданы тѣ оцѣ цѣннымъ збогаченемъ нашего репертуару театрального, а надѣмось, що пыльна и зъ даровитыхъ артиѡвъ зложена трупа пп. Биберевича и Гриневцекого, справивши гдейкѣ мѡсяця перекаладу, подужае трудну задачу выставы Гамлета.

Перекалады такими якъ „Фавѡтъ“, „Гамлетъ“ и гдейкихъ иншихъ творѡвъ европейскои литературы, трудящій нашѣ писеменички чимало причиняють до розвою нашего языка, бо нѣчимъ не даесть языкъ такъ выробити, якъ старанными перекаладами.

Мѣжь нововыданными драматичными творами стѣраеемо ще драму М. Старицкого „Паньське болото“ и новый накладъ комедіи Василя Гоголя (бѣтка) „Простакъ“.

Зъ прозовыхъ творѡвъ выйшли гдейкѣ и австрійскимъ Русинамъ добре звѣстий въ новѡмъ выданю въ Киевѣ а именно: „Бабуся зъ того свѣту, оповѣданье про помещеръ душѣ“, „Двѣ казки П. Казюки“ (т. е. Пѡвѣвника, гвишаньска казѡчка, и „Циганъ П. Кульши), тай чудова Кульшища дяла „Орися“; ѡтакъ печатанъ давнѣйше въ „Правдѣ“ и особно ѡдѣбитъ повѣсти Нечуя (Левичкого) „Двѣ Московки“, „Не можна бабѣ Парасцѣ вдержатися на селѣ“ и „Благословѣтъ бабѣ Парасцѣ скоропостижно умерти“, наконецъ П. Гоголя „Сорочинскій ярмарокъ“ въ перекаладѣ М. Старицкого, а зъ новыхъ творѡвъ казка А. Грѣбана „За злыми людьми и хата не згорѣтъ“.

Амена із практицї аборуа тога идея єдина труднота, бо на кождый округъ выборыхъ въ русской части краю припадає ще найменше одинъ кандидатъ вильвовый польскій „z mniej albo więcej wplywowem nazwiskiem“, суворотивъ котрого екромному русоному кандидатуна годъ устоається. Згода ватыма и познаноанье нравъ рускою народноты, пбеля сльбъ корреспондента, се рвча гарнй въ теория, але жъ тблько въ теория ужднй. „Dla przegradowania tej idei w czyn brak nam odwagi, energii, a mowiace prawde, takze i dobrej woli“.

Мы тблько адячий можемо бути нашому брату Полякови за таке щироесрдечье признанье. Бракъ доброй волы, — значитен, пркжъ ты й говорати бльше? Тай справдѣ: въ одной стороны „piejada swietnych nazwisk“, а въ другой видѣ тамъ „скромнй кандидатъ“, якбсь тамъ права рускою народноты! Тутъ навѣтъ выбору не може бути для нашихъ галицкнхъ Поляковъ, у котрыхъ человекъ починаен отъ шамбеляна, а найвысшій идеалъ всѣхъ прочнхъ необдарованныхъ титуломъ шамбеляна веть бодай бути львомъ того шамбеляна!

Тблько жъ мы надѣяемъ, що теперь не тблько наша интеллигенця, але й простой народъ пбыває добре, чймъ уважають насъ Поляки и на що мы имъ потрібнй, — и при приближающихся выборахъ не дасть перекидувати себе мовъ вилку въ руки до руки ad majorem gloriam swietnych nazwisk, але глядѣти буде впередъ всего на людей, а не на наана, тамучи добре, що й пбдѣ „swietnem nazwiskiem“ дуже часто може крытвен далеко не „swietny“ человекъ. Такъ само заповнемъ панбв Поляковъ, що Русины, якъ войдутъ до сойму краевого въ выбору народа, будутъ уважати своєю задачею во всемъ не заздѣдуванье „передъ цѣлымъ свѣтомъ“ ласки и доброты панбв Поляковъ, але твердо, щирю працю для добра своего народа.

ДО ПИСИ.

Зъ Черновѣцъ.

(Перегладъ политичного и литературного житя буюковинскихъ Русинбвъ за р. 1882.) (Далше). Въ попереднйхъ числѣхъ аглдамъ мы про „Мѣсящикъ Читальню“ въ Черновѣцкѣхъ и сказаали, що равнбй сеи Читальнѣ не можна наавати цѣвтчымъ. И справдѣ. На якихъ 100 членбвъ сходится ледви 20—30 (розумѣсь все тыхъ самыхъ) въ недѣлѣ и свята. Однакъ и се вие важне въ нашбмъ житю.

Не лучше рѣчь стоить и съ прочими читальнями въ краю, о котрыхъ и може подати

Популярна литература закордонскихъ Русинбвъ збогатилась двома новыми книжочками Федоровского „Про Днестеритъ або обклады для селянъ и хуторнй на Украинѣ“ (въ Харковѣ) и О. Степовика „Оповіданье про кошахъ, яка отъ нихъ користь або шкода въ господарствѣ“ съ 45 рисунками (въ Кіевѣ), зѣвѣстие читателямъ „Дѣла“ зъ оцѣнки проф. И. Вергратского. Книжочка та мiamo гдѣ якъ дробныхъ хибъ може послужити взбръдемъ, якъ наложить популяризувати научнй вѣдомости для нашего народа. Крбмъ того появилось въ Кіевѣ 4-те выданье цѣнной книжочки „Де що про свѣтъ Божій“, зъ котрой майже всѣ статїи перепечатывано въ давнѣйшихъ выданяхъ „Просвѣты“. Зъ музикаль появилась 3 тый „Зббръникъ пѣсенъ“ М. Лисенка и егже 2-й выпускъ „Музика до Кобзаря“ и „Молодощѣ“, зббръникъ танкбвъ та веснянокъ“.

Окрбмъ тыхъ 23 хъ книжечокъ и книжокъ оповѣщено, що неавомъ выде въ Кіевѣ (а може й вышней) зббръникъ „Рада, на рбкъ 1882“, въ котромъ мають мѣстятис: Повѣя, романъ Мирного, повѣсть Нецул-Левичкого, два оповѣданя Габенка, два оповѣданя Д. Мордовцева, оповѣданя Садовского, Лопуха, драма Старицкого; поезии: Шоголева, Старицкого и и. и научнй статїи въ рускомъ и російскбмъ языкѣ. Альманахъ „Рада“ мае обѣмнати 25—30 листбвъ великого формата. Альманахъ сей доси въ незѣвѣтныхъ намъ причанъ не появились. Такожъ мало появиться 3-те выданье оперы Старицкого „Рбздвяна нбчь“ и 2-й выпускъ его зббръника „Думы и пѣснѣ“ и Украинска граматка“ (букварь), а до печати приладжено 2-й выпускъ украинского альманаха „Луна“, Читанка, перша книжка польска азбуки, „Кайдашева селя“ повѣсть Нецул-Левичкого (выдана у Львовѣ 1879), а въ Петербурѣ приладжуютъ нове выданье Шевченкового Кобзаря.

Въ російскбмъ языкѣ появились Т. Шевченка повѣсть „Музыкантъ“ въ Кіевѣ и исторична повѣсть нашего ветерана писателя Д. Мордовцева „Скайдачнй“ въ Петербурѣ.

Наукова праця нашихъ закордонскихъ братьевъ скупилась около основаного съ 1882 рокомъ въ Кіевѣ мѣсячника историчного „Кіевская Старица“, — того огнища, котре що разъ бльше

громадить литературныхъ связей около себе и шо разъ лѣтншмъ и телѣбншмъ свѣтломъ осыле не только на закордонскихъ але й на австрійскихъ Русинбвъ. Жаль лишь, що крбмъ пѣсенъ, переказбвъ та деякихъ нншихъ матерїалбвъ этнографичныхъ все печатается російскимъ языкомъ. Та зъ каждой дальней книжки а ще бльше зъ оповѣщеня на р. 1883 програма видно наглядно, що редакция дбає щиро, щобъ якъ найббльшйше заступити недостачу историчного органу Южнои Руси, якогъ мы ще доси не мали. „Кіевская Старица“ подає многоцѣпнй самостоянй працѣ нашихъ наилучшихъ историкбвъ, историчнй документы, дневники, записки, биографїи и некрологи и въ загалѣ замѣтки о вѣмъ, що становитъ характерну особеннбсть и принадлежность малоруского народу, библиографїю и оцѣнки выданъ и статей про исторю Южнои Руси. Журналъ сей такъ многоцѣпнй, що повиненъ бы бльше у насъ розширатисъ, якъ доси. Зъ бльшихъ статей згадаемо: В. Антоновича, Кіевъ, его судьба и значение съ XIV—XVI ст. и „Кіевскїи вбйты Ходики“ (поданъ въ вытгу въ сегорбчнбй „Зорѣ“), Е. Крижановского „Учебнй заведеня въ рускнхъ областяхъ Польши въ перїодъ ея роздѣлбвъ“, цѣнна статя до исторїи шкблъ на Руси, дальше Ореста Левичкого „Социнїане на Руси“ (поданъ такожъ у вытгу въ сегорбчнбй „Зорѣ“), интересна статя зъ исторїи нашихъ монастырбвъ Н. Петрова „Забытыя иносческїа обители“, „Кобзарь Остаивъ Вересай, его пѣсни и думы“, (статя зѣвѣстна и читателямъ „Дѣла“ зъ феѣлетону), „Малорускїи вертепъ“ Гр. П. Галагана, съ предисловіемъ П. И. Житецкого, Н. Петрова „Стариннй южнорускїи театр и въ частности вертепъ“, „Матерїалы и замѣтки объ украинской народной словесности М. Т-ова“, новї матерїалы до биографїи Т. Шевченка, цѣпнй дуже статїи про поодинонй роды украинскїи и такѣ ише.

(Конць буде.)

горетка щирыхъ патрїотбвъ частѣйше сходилася и думала надъ нашою бѣдою, — выколалася еще одна дуже добра гадка: завнати въ Черновѣцкѣ рускїи аматорскїи театр.

Около п. Окуневского, котрый першй пбдѣбѣсь голосъ въ той справѣ, агорнулася горетка молоднхъ силъ, мужчинъ и дамъ, котра поставила собѣ задачу осуществити гадку п. Окуневского. Якъ на щастье знайшовся человекъ, котрый мбгъ въ той справѣ ваяти на себе провбдъ и обнїати артистичну дирекцію театру. И справдѣ, п. Мих. Коралевичъ не щаднвъ трудбвъ и заходбвъ, чтобы гра нашыхъ любителей выпала изъ наилучше, и теперь мы можемо повеличатисъ нашимъ театромъ. Якъ великїи вплывъ мае рускїи театр въ такихъ Черновѣцкѣхъ, се кождый самъ оудить. Жаль тблько, що въ послѣднбмъ часѣ руска публика и взглядомъ театру охолодѣла: такъ що на передислѣднбмъ представлено були лишь три рускїи родины, а на послѣднбмъ въ загалѣ дуже мало.

За цѣлымъ часъ своего существованя давнншй театр сѣдуючїи представляла: 1) Задрбена жена; 2) Патапка Пятавка; 3) Лобы на муса; 4) Мѣшанина языкбвъ волоского съ французскимъ; 5) Средство выданнй дѣвчата; 6) Слава Богу, стблѣ накрытый; 7) Пбдоирительна особа; 8) Шельменко-денщикъ. Съ послѣднбмъ представленьемъ сподучили Русины такожъ святкованье 600-лѣтннй рбчнцѣ панованя династїи Габсбургбвъ, — о чѣмъ вие впрочѣмъ було писано въ „Дѣлѣ“.

Переходжу до дѣяльности академичного товариства „Союзъ“. Въ минувбмъ роцѣ кблькохъ членбвъ сего товариства брало живу участь въ кождбмъ моментѣ руского житя, — прочїи жъ члены були и суть членами бльше для того, що на университетѣ веть мода належати до якогосъ товариства, нѣвжъ для самои идеи. Одно еще, чймъ „Союзъ“ може повеличатисъ, се его хоръ, котрый и у инынхъ народностей внаходитъ повне признанье. Тымъ хоромъ украшались всѣ рускїи торжества; хоръ „Союза“ бувъ все и всюда, где лишь проявлялося руске житье. Крбмъ хору „Союзъ“ не може выказати иишой дѣяльности. Досесть звврнути увагу на тов, що сего року уступаючїи выдѣлъ сего товариства залишивъ навѣтъ вложити справу въ свои дѣяльности, — вдаеся для того, що та дѣяльність обмежувалася бльше на выповнюванье чужнхъ плянбвъ и гадокъ, якъ на реализованье своихъ власныхъ. Привнати треба, що якъ при рускнхъ зборахъ, такъ при народнбмъ фестнѣ въ Кбдманѣ бравъ „Союзъ“ бблшу участь, и не лишь звличать тїи днѣ своимъ свѣтомъ, але такожъ кблькохъ его членбвъ працювало разомъ съ другими. Але все тов дѣялось разомъ съ другими. Колижъ спытаемъ, що „Союзъ“ самъ про себе зробивъ, — то побачимъ сего дуже мало. Вечерокъ съ танцями, котрый вадля самыхъ таки Русинбвъ не дуже удаеся, вечерокъ въ память основаня „Союза“, на котромъ, сорамо кавати, въ старшихъ Русинбвъ дуже мало було видно, — отъ и все. Впрочѣмъ велику часть вины, що той другїи вечеръ не удаеся, треба приписати и самому „Союзови“: прим. запрошена розбслано дуже пбвно, такъ що многїи ажъ въ кблька днѣвъ по вечерѣ ихъ дбстали. Одинъ свѣвъ выпавъ и теперь еще наилучше и розвеселивъ зббраныхъ гостей. А оборону свои чести нарушенои романскимъ товариствомъ, святкованье роковинъ смерти Тараса Шевченка, — се веть свои власнї постановленя и рѣшеня „Союзъ“ не допровадивъ до кбнда. А отчиты науконї — се иронїя въ статутахъ тоарїства. Хотїи кождый членъ обовязаннй разъ въ роцѣ мати отчитъ, то всего на всего бувъ лишь одинъ отчитъ, — и то дуже мало членбвъ „Союза“ вяло въ нѣмъ участь. Старння гдѣякихъ членбвъ завязати „литературно-историчнй кружокъ“ розбилися такожъ о славнй индѣферентнзмъ буюковинскїи.

(Конць буде.)

Зъ Вѣднї.

(Клубъ гр. Короннѣго.) Рада державна ровпчала отбувати свои засѣданя. Першй разъ въ сѣй сесїи выступалъ новый „клубъ гр. Короннѣго“, — о тбмъ то клубѣ и намѣряю нынѣ подати кблька моихъ гадокъ. Клубъ Короннѣго, якъ звѣстно, принявъ наву „либерального центра“, сама та нава вие показує, що сей клубъ веть отѣннею клуба „сполученои

лѣвнцѣ“. Теперьше министерство старалося вие давитьше о партїю т. в. „Mittelpartei“, котрою моглобы пбсла желаня перетїлати наизку на одинъ або на другїи ббкъ. Але така „Mittelpartei“ по поводу двохъ великихъ противъ себе стоячихъ партїй, автономнбвъ и централистбвъ, довгїи часъ не могла перевестися въ дѣло, — и вадѣво ажъ теперь по довгнхъ трудахъ и заходахъ вложилася яко клубъ „либерального центра“. Задачею либерального клубу гр. Короннѣго, сеи властивои „Mittelpartei“, веть: гамувати въ одной стороны жаданя Славннѣ, а въ другой влобу (факцибу) оповнцю Нѣмцѣвъ-централистбвъ, — и то власне называеся „freundliches Entgegenkommen gegen alle Nationalitäten“. Веть се отже клубъ централистичнй, вымѣреннй противъ австрїйскихъ Славннѣ, чтобы тїи въ своихъ жаданяхъ не могли дальше поступити, а правительство мае плащнть, котрымъ хоче парламентарно закрыть свои дѣланя. Чи користно для Русинбвъ, що нашї послы сов. Ковалекскїи и Кулачковскїи вступали до того централистичного клубу, не хотчу рѣшати; я лишь тов вяно, що наша народна политика повинна стояти противъ централистичныхъ акцїй. До либерального клубу Короннѣго входятъ лишь самї Нѣмцѣ, а въ рбжннхъ краѣвѣ, крбмъ нашихъ двохъ Русинбвъ, нема въ нѣмъ анѣ одного Славнннн; впрочѣмъ всѣ налкнжачї до того клубу члены суть властителями бблшихъ посьлестей, съ вынѣткомъ лишь одного адвоката и одного нотаря. Очевидно, що такїи клубъ буде боронити не интересы селянѣ, але интересы бблшихъ посьлестель. Для замаскованя сеи свои задачѣ мае часами сеї клубъ голосувати противъ правительственныхъ предложенъ, але лишь тогда, если буде певнбсть, що своими голосами не перенажнть важки на некорысть правительства...

Зъ Лемкбвщины.

(О эмиграции Русинбвъ-Лемкбвъ во Америку.)

Америка сталаея теперь жереломъ богатыхъ зарббкбвъ для Русинбвъ-Лемкбвъ. Я читавъ недавно въ одной часописи, що въ Галичины вывандрувало до Америки пбсла урядового справовданя (о скблько собѣ пригадуя) 1139 людей; я вновъ могу сказати, що самыхъ Русинбвъ-Лемкбвъ пбшло туда до 700 людей. Цѣкава и потѣшна рѣчь, що нашъ Лемко забираючися до Америки не спродаетъ своего грунту, якъ то чинятъ Мауры. Лемко иде тамъ лишь на два, наиббльше три роки на заробокъ, оставляючи дома цѣле свое господарство, о котромъ и въ Америкѣ памятає, бо въ листахъ писанныхъ въ Америкѣ все роопоряджувъ, якъ тутъ маяєя его господарство провадити. Зарббку бблшого якъ въ Америкѣ певно не найшовбы днѣ нѣгде. Наиббльше нашихъ людей нашло роботу въ Jгоу и Jersey City при фабрикахъ. Працѣвнтый нашъ человекъ оплативши харчъ и хату заощадує 400—600 ар. рбчно; сїи грошѣ посылає днѣ до дому, чтобы або господарство свое улучшить, або если того не потреба, дати кому на покичку. Зъ мѣсцевости, въ котрой проживає пишучїи сю допись, въ мѣсяци мартѣ 1882 вывандрувало до Америки четверо людей; зъ тыхъ одинъ приславъ до дому 332 ар., другїи 250 ар., третїи 200 ар., четвертїи 400 ар. Бще року нема, якъ туда пбшли! Чнжъ не краснїи заробокъ? Тожъ и не дивота, що кождый хоче теперь ити до Америки, где, якъ окауеся въ листбѣ, можна заробити денно 2 до 2 1/2 долларя. (Одинъ американскїи долларъ = 2 ар. 12 1/2 кр.) Навѣтъ женщины идуць туда. Тїи вправдѣ не роблятъ въ фабрицѣ, але занимаются вареньемъ и праньемъ для нашихъ людей и за тов могутъ мати на мѣсяць кблькадесять долларбвъ. Зъ листбѣ писаныхъ до дому показуеся, що работа тамъ дуже тяжка; пишуть: „Белибы у насъ люди такъ робили, якъ въ Америкѣ, то и на каменї родилобыся.“ Але лишь працѣвнтїи люди зарабатуютъ такїи грошѣ, для лѣннвого нема тамъ зарббку. Теперь вновь богато людей выбыраєся до Америки. Гдѣякъ вие повернули въ Америку и ровповѣдаютъ, що робила и якъ проживали. Неавомъ ббльше донесу о тбй вандрбвцѣ нашихъ Русинбвъ-Лемкбвъ до Америки и о житю ихъ тамже, якъ тов описують повернувшїи и якъ представляєся въ листбѣ сюда писаныхъ.

